

μεν εἰς πανταχόθεν καὶ ἐπὶ πολὺν καιρὸν κεκλεισμένον τόπον, εἶναι ἀνάγκη πρὸ τῆς εἰσόδου νὰ βελτιώσωμεν τὸν ἐντὸς τοῦ οἰκήματος ἀέρα διὰ ρεύματος τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος· τοιοῦτον ρεῦμα ἀποτελεῖται διὰ τῆς ἀνοίξεώς τινος παραθύρου, ἀντιρρίζοντος πρὸς τὴν θύραν, ἢ διὰ τῆς ἀνάψεως σωροῦ ἀχύρων, διὰ τοῦ ὁποίου μέσου ἀραιούται ὁ ἐντὸς οἰκημάτων ἀτμοσφαιρικός ἀήρ, ὅστις ἐξεληθὼν ἀναπληροῦται ὑπὸ τῆς ἐκτὸς ἀτμοσφαίρας· ἐὰν δὲ αἱ περιστάσεις δὲν συγχωρῶσι τοὺς ῥηθέντας τρόπους, θέτομεν ἀγγεῖον πλήρες οἰνοπνεύματος, ἐν ᾧ βάλλομεν ἀναμμένα ῥοκανίσματα· ἐὰν ᾖναι ἀνάγκη νὰ ἐμβῶμεν εἰς τοιαῦτα δωμάτια, ἢ νὰ καταβῶμεν εἰς μεταλλεῖα ἢ φρέατα, πρέπει νὰ κρατῶμεν φῶς εἰς τὴν χεῖρα, ἢ ἐπὶ μακροῦ τινος ξύλου· καὶ ἂν παρατηρῶμεν ὅτι ἡ λάμψις τῆς φλογὸς ἐλαττοῦται, ἢ ἀποσβέννεται, εἶναι ἀποδείξις ὅτι ὁ ἀήρ οὗτος δὲν εἶναι μῆτε ἐπιδεκτικὸς πρὸς καύσιν, μῆτε ἐπιτήδειος πρὸς διατήρησιν τῆς ἀνθρωπίνου ζωῆς· πρέπει ὅθεν τότε νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ὅσον ἔνεστι ταχύτερον. Ἐὰν ὅμως ὅς ἐκ τῆς ἀπροσέκτου εἰσόδου ἤθελε προσβληθῆ ὁ ἐνδιαιτρίδιον ὑπὸ τῶν προεκτεθέντων θανατηφόρων συμπτωμάτων, τότε ὁ δηλητηριασθεὶς πρέπει ἀμέσως νὰ μεταφερθῆ ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνθρακικοῦ ἀερίου πεπληρωμένου δωματίου, καὶ νὰ ἐκτεθῆ ἐν ὑπαίθρῳ. Μεγάλαν ἐνέργειαν προξενεῖ τότε ἡ ῥάντισις τοῦ προσβληθέντος διὰ ψυχροτάτου ὕδατος, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου οἱ πλείστοι ὡς νεκροὶ νομιζόμενοι ἀναδεικνύουσιν ἔχνη ζωῆς· ταῦτοχρόνως χρησιμεύει πολὺ τὸ ν' ἀνοίξωμεν τὸ στόμα τοῦ πάσχοντος, καὶ νὰ θέσωμεν μεταξύ τῶν δδόντων μικρά τινα τμήματα ξύλων, διὰ νὰ εἰσχωρήσῃ ταχύτερον ὁ ἀήρ ἐντὸς τῶν πνευμόνων τοῦ δηλητηριασθέντος.

(Ἵπὸ Ε. Αἰάνδερ.)

ΕΠΙΤΟΜΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΩΝ ΕΝ Τῇ ΕΥΡΩΠῃ ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΕΝΝΑΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ.

(Συνέχεια ἐκ τῶν ἀριθμῶν 13 καὶ 14.)

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ.

Ὁ Χριστιανισμὸς παρήγαγεν εἰς ἡμᾶς τὴν μεγίστην ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν, αἷτινες ἀνεγέννησαν τὸν κόσμον. Ἐπὶ τοῦ Β'. Χλοδοβαίου, ὁ Μοναχὸς Λάνδριος ἐθεμελίωσεν ἐν Παρισίοις οἶκημα καταφυγῆς τῶν πτωχῶν καὶ ξένων ὁδοιπόρων· αὕτη εἶναι ἡ πηγὴ τῶν ξηνοδοχείων καὶ νοσοκομείων. Τὸ εὐσεβὲς τοῦτο παράδειγμα δὲν ἐμιμήθησαν ἄλλοι μέχρι τοῦ Α'. Λουδοβίκου ὅστις ἐκ τῆς Παλαιστίνης ἐπανελθὼν, ἔδωκε καταφυγὴν εἰς τριακοσίους συστρατιώτας αὐτοῦ, τῶν ὁποίων οἱ Σαρακίνοι εἶχον ἐξορύξει τοὺς ὀφθαλμούς. Μιμηθέντες δὲ καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ τὴν πράξιν ταύτην κατέστησαν βαθμηδὸν πολυάριθμα νοσοκομεία.

ΚΩΔΩΝΕΣ.

Εἶναι ἀμφίβολον ἂν εἰς τὸν Ἅγιον Παυλῖνον (1. αἰών), ἢ εἰς τὸν Πάπαν Σαβινιανὸν, (7. αἰών), ὀφείλεται ἡ χρῆσις τῶν κωδῶνων διὰ νὰ καλῶσιν εἰς τὸν ναὸν τοὺς πιστοὺς. Μέχρις ἐκεῖνης τῆς ἐποχῆς μεταχειρίζοντο σανίδας καλουμένας ἱεράς, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκρότουν ἰσχυρῶς διὰ ν' ἀκούωνται ἐν ἐκτάσει. Ἀποφάσισαντες δὲ ν' ἀντικαταστήσωσι τοὺς κώδωνας, ἔβαλον ἀμέσως εἰς χρῆσιν τὸ πρᾶγμα, χρῆσιν διαμένουσιν ἄχρι σήμερον. Τὸ 610. μ. χ. τὸσον ὀλίγον ἦσαν γνωστοὶ οἱ κώδωνες, ὥστε τὸ στράτευμα τοῦ Κλοταρίου, πολιορκοῦν τὴν Σέμσημ, καὶ καταπληχθὲν διὰ τὴν βαρεῖαν τῶν κωδῶνων ἠχώ, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν, καὶ δρομαῖοι ἀνεχώρησαν.

Ὁ μέγιστος γνωστὸς κώδων εἶναι ὁ τῆς Μόσχας ἐν τινι μοναστηρίῳ· λέγεται ὅτι ἔχει περιφέρειαν ὑπὲρ τοὺς 51, πόδας, καὶ βάρος 1400. μέτρων Γαλλικῶν.

ΟΡΓΑΝΑ.

Μόλις οἱ κώδωνες ἤρχισαν νὰ καλῶσιν εἰς τὰς ἐ-

ρουργίας τούς πιστούς, καὶ ἐπῆλθεν αὐθις εἰς εὐφροσύνην αὐτῶν τὸ ὄργανον, ἀναμιγνύον εἰς τούς θρησκευτικούς τοῦ λαοῦ τόνους τὴν ἡδεῖαν αὐτοῦ ἀρμονίαν. Ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρώνυμος πρῶτος ἐπαρρούσιασε τοῦτο κατὰ τὸ ἔτος 757. Ὁ δὲ βασιλεὺς **Πεπῖνος**, καὶ ὁ **Ναὸς** τῆς Κομπιέγνης ἀπήλαυσαν κατὰ πρῶτον τὴν ἐξ Ἀνατολῶν εἰς τὴν Δύσιν ἐλθοῦσαν θαυμαστὴν ταύτην ἐπινόησιν. Ἀπὸ τοῦ ἡ. μέχρι τοῦ ιγ'. αἰῶνος δὲν κατεσκευάζοντο τοιαῦτα εἰς τὴν Γαλλίαν, μόλις δὲ ἤρχισαν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ιδ'.

ΓΡΑΦΙΚΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ.

Ἐτι δ' ὠφελιμώτερα ἀνακάλυψις ὑπῆρξεν ἡ τῶν γραφικῶν κονδυλίων, ἅτινα διεδέχθησαν τὸν παρὰ τοῖς Ρωμαίοις καλούμενον **Κάλαμον**. Μόλις ταῦτα ἐγνώσθησαν, ἐπολλαπλασιάσθησαν ἀμέσως αἱ καλαὶ συγγραφαί, καὶ τὸ μαθηθῆναι ἐξετάθη ὀρμητικώτερον.

Περαίνων τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀναγκάζομαι νὰ φέρω τινὰς παρατηρήσεις διὰ νὰ μὴ συγχύσω τὰς ἐποχὰς. Κατ' ἐκείνους τούς πλήρεις θαρβάρων καὶ ἀμαθῶν ἐντυπώσεων χρόνους, δὲν ἠδύνατό τις ἄλλας ἀνακαλύψεις νὰ περιμένῃ· αὐταὶ ἔμενον εἴτε ἄγνωστοι εἴτε κεκαλυμμένοι, μεχρις οὗ εὐτυχῆς τι σύμβαμα ἢ καταπίεγουσαν ἀνάγκη νὰ φέρῃ αὐτάς εἰς φῶς ἀπάσας συνάμα. Εἶναι δ' ἀφ' ἑτέρου πολὺ δύσκολον νὰ δώσῃ τις εἰς ταύτας θεαίαν χρονολογίαν· τινὲς δ' αὐτῶν ὡς τὸ ὄργανον, περὶ οὗ εἶπομεν, ἡ πυξίς, καὶ τὰ ὠρολόγια, περὶ ὧν κατωτέρω θέλομεν ὀμιλήσει, ἦσαν γνωσταὶ εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν χρόνων τοῦ Μεγάλου Καρόλου, εἰσῆλθον δὲ μετὰ καιρὸν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ λοιπὴν Δύσιν. Οἱ σταυροφόροι κατὰ τὰς μακρυνὰς αὐτῶν περιουσίας, ἔφερον ἐξ αὐτῶν τὰ ὠφελιμώτερα. Με φαίνεται δὲ κάλλιον νὰ ὀμιλήσω περὶ αὐτῶν ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἡ Δύσις ἐγνώρισεν τὴν ἀξίαν καὶ ὠφελήθη ἐξ αὐτῶν.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον θέλω διατηρήσει εἰς τὴν λοιπὴν πραγματείαν, ἰδίως δὲ περὶ τῆς Γαλλίας, ὅπου θέλω δώσει προσοχὴν ἰδιάζουσαν. Ἐὰν ἔμελλον νὰ περιγράψω τὴν γενικὴν τοῦ πολιτισμοῦ ἱστορίαν, ἀναντιρρόπως ἤθελα τηρήσει ἄλλην ὁδόν.

Ἦδη δὲ θέλω ἐνασχοληθῆ εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον περὶ τῶν αἰῶνων τοῦ Μεγάλου Καρόλου καὶ Ἀλφρέδου. (ἀκολουθεῖ.)

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ.

Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ἀλφαίου, πλησίον τῆς Ὀλυμπίας, πόλεως τῆς Ἡλίδος, ἐπανηγειρίζοντο κατὰ τετραετίαν περὶ τὸν Ἰούλιον μῆνα οἱ περίφημοι καὶ ἀρχαιότατοι Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, διαρκοῦντες πέντε ἡμέρας· ἡ σύστασις καὶ ἀρχὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων ἀπεδίδετο εἰς τὸν Ἡρακλέα, ἀλλ' ὡς ἀνακαινιστῆς αὐτῶν καὶ δευτέρος εἰσηγητῆς θεωρεῖται ὁ Ἴφικτος βασιλεὺς τῆς Ἡλίδος καὶ σύγχρονος τοῦ Λυκούργου.

Τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἐρωτηθῆν ὑπ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνακαινήσεως τῶν ἀγῶνων τούτων, ὅχι μόνον ἐνέκρινε τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διέταξε νὰ γίνεσθαι κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν ἀνακωχὴ πολέμου καθ' ὅλας τὰς πόλεις, ὅσαι μετείχον τῶν ἀγῶνων, διὰ νὰ ἐκτελήται ἡ συνάθροισις ὄλων τῶν Ἑλλήνων ὅσον τὸ δυνατόν πολυάριθμος καὶ ἀνενόχλητος.

Οἱ ἀγῶνες οὗτοι σκοπὸν εἶχον πρὸ πάντων νὰ ἐξαπλώσωσι τὴν ὁμόνοιαν, εἰρήνην καὶ ἀδελφικὴν ἀγάπην μεταξὺ ὄλων τῶν Ἑλλήνων· ἕνεκα δὲ τούτου οἱ Ἡλείοι εἰς τούς ὁποίους, ὡς λέγουσιν, ὁ Ἡρακλῆς παρέδωκε τὴν φροντίδα τῶν ἀγῶνων καὶ θυσιῶν, ἐκηρύχθησαν λαὸς ἱερός καὶ καθωσιωμένος εἰς τὸν Δία, καὶ δὲν ἦεν ἐπιτετραμμένον εἰς τὸν λαὸν τοῦτον οὔτε νὰ πολεμῇ, οὔτε νὰ πολεμηθῆται.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Ἴφικτου οἱ ἀγῶνες ἦσαν πολλὰ ἀπλοῖ, ἐπειδὴ περιωρίζοντο εἰς μόνον τὸν δρόμον· ἀλλ' ἀκολούθως προσετέθησαν ἡ πυγμὴ, ἡ πάλη, ὁ δίσκος καὶ τὸ πῆδημα.

Ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες κατὰ τὸν χρυσοῦν τῆς Ἑλλάδος αἰῶνα, ἦτο μακρὺς, στενός, ἐπιπεδωμένος στερεῶς καὶ ὁμαλῶς, καὶ διηρημένος κατὰ μῆκος εἰς τὸ μέσον τὸ ἀριστερὸν μέρος ὠνομάζετο ἰππόδρομος, καθὼ διωρισμένος διὰ μῆκος τοὺς ἰππικούς ἀγῶνας· τὸ δὲ δεξιόν, ὅπου ἔτρεχον οἱ πεζοί, ὠνομάζετο σταδῖον, ἔχον τριακοσίων βημάτων μῆκος· ὁ ἰππόδρομος ἦτο κατὰ πολὺ μακρύτερος τοῦ